

Секція 1: Літературно-поетичні аспекти французької мови

Коломієць О., студентка 3 курсу
факультету іноземної філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Станіслав О. В., докт. філол. наук,
професор кафедри романської філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

**РИСИ ОНОВЛЕНОГО РЕАЛІЗМУ ФРАНЦУЗЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
XIX СТОЛІТТЯ**

Розглядаючи XIX століття в історії французької літератури, ми можемо зазначити, що воно ознаменувалося переходом від романтизму до реалізму. Проте реалізм цього періоду не був простим відображенням тогочасної дійсності. Він пройшов значний шлях розвитку, трансформуючись і збагачуючись новими елементами та рисами.

Мета дослідження: проаналізувати ключові риси оновленого реалізму французької літератури XIX століття. Показати, як соціальний, культурний та науковий контексти цього часу стали підґрунтям для нового підходу до зображення життя та формування літературних ідеалів, і як саме це відобразилося у творчості видатних французьких реалістів.

Актуальність теми: вивчення рис оновленого реалізму французької літератури XIX століття дозволяє зрозуміти основи сучасної прози, аналізувати літературні твори різних епох, вивчати культурну спадщину Франції. У подальшому це дозволить брати участь у сучасних літературних дискусіях.

Отож, *французький художній реалізм* – важливий напрям у світовій літературі XIX століття, що відображав еволюцію суспільства та глибокі зміни у світогляді французьких інтелектуалів. Оновлений реалізм став літературним аналогом наукового підходу до зображення життя, в якому автори цього періоду активно аналізували та відтворювали соціальну дійсність і внутрішній світ людини з безпрецедентною точністю.

Встановлено, що основними рисами реалізму є критичний підхід до сучасності, зображення повсякденного життя, соціальний детермінізм та детальний психологічний аналіз персонажів. Досліджуючи дану тему, ми виокремили п'ять основних характеристик оновленого реалізму у французькій літературі XIX століття.

Перша характеристика – опис соціальних реалій і критика буржуазії. Оновлений реалізм характеризувався чіткою соціальною спрямованістю, що проявлялася у зображенні соціальних відносин, особливо буржуазії. Видатні письменники, такі як Оноре де Бальзак, Гюстав Флобер та Еміль Золя змальовували складні портрети соціального розшарування та піднімали теми морального занепаду суспільства. У «Людській комедії» (« La Comédie Humaine ») О. де Бальзака зображені різні прошарки французького суспільства, їхні мотиви та пристрасті, а також критика буржуазного ладу, заснованого на матеріалізмі та лицемірстві [1, с. 10].

Друга характеристика – натуралістичний підхід і детальний опис. Притаманний реалізму підхід до зображення життя як об'єктивної реальності набув натуралістичного забарвлення, що привело до максимального відтворення деталей побуту та характерів людей. Особливо яскраво це простежується у

творчості Флобера, відомого своєю надзвичайною увагою до деталей. У своєму романі «Пані Боварі» (« Madame Bovary ») письменник зосереджується на деталях повсякденного життя, дозволяючи читачеві краще зрозуміти психологію головної героїні та оточення, яке впливає на розвиток її характеру [3, с. 12; 4].

Третя характеристика – психологічна глибина та інтерес до особистості. Французькі реалісти XIX століття приділяли особливу увагу аналізу внутрішнього світу своїх героїв, відображенню їхніх емоцій, конфліктів і душевних страждань. Характерною рисою цього періоду було виявлення та аналіз морально-етичних та емоційних дилем персонажів. Тому «Саламбо» (« Salammbô ») Флобера надає роману нового значення, досліджуючи вплив культурних, релігійних і політичних чинників на світогляд і поведінку персонажів.

Четверта характеристика – соціальний детермінізм та вплив середовища. Творчість Еміля Золя, особливо його цикл романів «Ружон Маккар» (« Les Rougon-Macquart »), втілює ідею соціального детермінізму. Е. Золя розглядає своїх персонажів як продукти їхнього соціального середовища і підкреслює вплив соціальних і біологічних факторів на поведінку людини [2, с. 78].

П'ята характеристика – відмова від ідеалізації та романтизації. Французький реалізм XIX століття відійшов від романтизму і відмовився від ідеалізації персонажів та подій. Автори прагнули достовірно відтворити повсякденне життя, залишаючи емоційні моменти на другому плані. Наприклад, роман О. де Бальзака «Євгенія Гранде» (« Eugénie Grandet ») зображує просту і жорстоку реальність життя як своєрідну антитезу романтичній традиції [4].

Підсумовуючи наше дослідження, робимо висновок, що оновлений реалізм у французькій літературі XIX століття вирізняється глибоким зображенням суспільства та людського духу. Використовуючи натуралістичний підхід, французькі письменники не лише змальовували побут і звичаї того часу, але й

порушували питання морального вибору та соціальної відповідальності. Відтак, їхні твори не втратили своєї актуальності і сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Бальзак О. Людська комедія. Київ : Основи, 2007. 342 с.
2. Золя Е. Ругон-Маккари. Київ : Основи, 2010. 237 с.
3. Флобер Г. Пані Боварі. Харків : Фоліо, 2004. 214 с.
4. Allen J. S. In the Public Eye: A History of Reading in Modern France, 1800-1940. Princeton, N.J : Princeton University Press, 1991. 356 p.
5. Birkett J., Robinson C. French literature | History, Authors, Books, Importance, & Facts | Britannica. *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/art/French-literature> (date of access: 28.10.2024).